

Za kršitev zavez bi Agrokor skupno plačal polovico mesečnega stroška plač Mercatorja

Vesna Vuković
Suzana Rankov

Ljubljana – Za deset milijonov evrov, kolikor znaša najvišja skupna možna pogodbena kazen za kršitve zavez in škodo, je prodajni konzorcij na čelu z NLB pripravljen Agrokorju prepustiti na milost in nemilost zaposlene Mercatorja, njegove dobavitelje in finančno stabilnost našega največjega podjetja. Za primerjavo; to je dober odstotek vrednosti transakcije, manj kot polovica mesečnega stroška za plače zaposlenih v Mercatorju in celo zgolj petina sredstev, ki jih je sodeč po internih dokumentih Unicredit banke Agrokor pripravljen plačati za provizije za prevzem Mercatorja. Samo sinergij je po lastnih izračunih Agrokorja v prvem letu – na račun nabave in zaposlenih – za 170 milijonov evrov.

Čeprav so včeraj Agrokorjevi svetovalci poskušali javnost prepričati o nasprotnem, pogajanja o prodajnem sporazumu še niso povsem končana. Prodajni konzorcij je včeraj po naših informacijah kupcem poslal predloge za nekaj sprememb. Med drugim jih je prosil za zvišanje skupnega zneska pogodbениh kazni na 20 milijonov evrov, kar pa je še vedno premalo glede na vrednost transakcije in možnosti zlorabljanja pogodbenih zavez.

Še vedno zgolj obljube

Izkupička dosedanjih pogajanj ni mogoče označiti drugače kot za fiasco, čeprav so poskušali prodajalci in svetovalci Agrokorja v zadnjih dneh prepričati medije in drugo javnost, da so dosegli maksimalno zaščito interesov prodajalcev, Mercatorja, zaposlenih in dobaviteljev. Potem ko smo v Dnevniku pred tednom dni na podlagi osnutka prodajnega sporazuma opozorili, da so vanj vključene premalo zavezujoče zahteve do Agrokorja in zlasti, da niso predvidene sankcije, so pogajalci nekatere določbe le izostrili, tako da so vnesli določene kazni za kršitve pogodbenih določil.

Za zdaj lahko še vedno govorimo zgolj o obljubah in ne o zavezah, saj se je Agrokor pripravljen le »po najboljših močeh« truditi za njihovo uresničitev. Zgolj tri leta se je tako pripravljen truditi, da ne bo odpuš-

čal iz poslovnih razlogov. Prav tako je za tri leta pripravljen pristati na to, da se plače in druge bonitete ne bi nižale (kar tako in tako določa že podjetniška kolektivna pogodba) oziroma bi se celo izboljšale. Obljubili so, da bi se s sindikati pogovarjali o vključitvi omenjenih dveh zavez v kolektivno pogodbo, vendar sankcije za primer, da pogajanja ne bi bila uspešna, ni. S slovenskimi dobavitelji bi Agrokor okrepil odnose, vendar konkretnije ni določeno, na kakšen način. Javnost v primeru prevzema tudi ne bi nikoli vedela, v kolikšni meri Agrokor sodeluje s slovenskimi dobavitelji, saj trgovci podatkov o nabavah ne razkrivajo. Čeprav je jasno, da v Sloveniji zakoni veljajo za vse, je v sporazumu o prodaji Mercatorja, zanimivo, posebna določba, po kateri naj Agrokor ne bi diskriminiral slovenskih dobaviteljev in delav v nasprotju s konkurenčno zakonodajo in drugimi zakoni.

torja, zanimivo, posebna določba, po kateri naj Agrokor ne bi diskriminiral slovenskih dobaviteljev in delav v nasprotju s konkurenčno zakonodajo in drugimi zakoni.

Izčrpavanja niso prepričali

Pet let po zaključku transakcije naj bi sedež Mercatorja in sprejemanje strateških odločitev ostala v Sloveniji. A naj ob tem opozorimo, da bi Mercator postal odvisna družba Agrokorja in je težko verjeti, da bi se strategija koncerna Agrokor vodila iz Slovenije. Zgolj za pet let naj bi obstala tudi blagovna znamka Mercator, in sicer v Sloveniji, Srbiji in Črni gori. Na hrvaškem in bosanskem trgu, kjer je Mercator drugi največji trgovec, pa bi njegovo ime izginilo.

Izčrpavanje Mercatorja naj bi prepričali z obljubo, da Mercator ne bi dajal nobenih garancij, zavarovanj ali drugih jamstev Agrokorju za financiranje lastnega prevzema. Tudi v tem primeru naj opozorimo, da je financiranje lastnega prevzema v nasprotju z zakonom o gospodarskih družbah. Seveda pa ta določba ne bi preprečevala Agrokorju, da Mercator ne bi najemal posojil z namenom plasiranja sredstev Agrokorju, ki bi jih ta porabil za financiranje investicij, obratnega kapitala... Glede na številne možnosti izčrpavanja Mercatorja pa ni presenetljivo, da se je Agrokor pripravljen za tri leta odpovedati dividendam.

Uprava Mercatorja je, kot je znano, ves čas poudarjala pomen sode-

lovanja nadnacionalnih finančnih institucij pri financiranju prevzema in pri upravljanju po prevzemu. Za zdaj še ni znano, ali bo kdo od zaželenih investorjev sploh sodeloval pri prevzemu Mercatorja (IFC je od posla že odstopil), vendar Agrokor zagotavlja, da bodo imeli predstavnike v nadzornem svetu Mercatorja za čas, ko (če) bodo Agrokorjevi partnerji. Vsi posli med Mercatorjem in Agrokorjem naj bi temeljili na komercialnih pogojih, vendar nikjer ni določeno, kdo bo to nadziral. Toda nobenega dvoma ni, da bi se lahko Mercator izčrpaval tudi s (pre)visokimi cenami za izdelke iz skupine Agrokor, kar v pogodbi ni prepovedano.

torja za čas, ko (če) bodo Agrokorjevi partnerji. Vsi posli med Mercatorjem in Agrokorjem naj bi temeljili na komercialnih pogojih, vendar nikjer ni določeno, kdo bo to nadziral. Toda nobenega dvoma ni, da bi se lahko Mercator izčrpaval tudi s (pre)visokimi cenami za izdelke iz skupine Agrokor, kar v pogodbi ni prepovedano.

Zgolj 15.000 evrov za odpoved iz poslovnih razlogov

Kršitve zavez naj bi ugotavljala posebna komisija, v kateri bi bili po en predstavnik nove uprave Mercatorja, sveta delavcev in Agrokorjevih partnerjev, ki naj bi s kapitalom sodelovali pri prevzemu Mercatorja. Poleg tega naj bi se Agrokor in prodajalci dogovorili še za imenovanje enega strokovnjaka, vendar le pod pogojem, da se o kandidatu zedinita obe strani. Komisija bi odločitve sprejemala s tričetrtinsko večino. Povedano drugače, predstavnika zaposlenih bi lahko kadar koli preglasovali predstavniki, ki bodo nedvomno po volji Agrokorja. Ključna naloga komisije naj bi bila ugotavljanje, ali je dejansko prišlo do kršitev pogodbenih zavez. Vendar je verjetnost, da bi komisija v omenjeni sestavi ugotovila kakršno koli kršitev, majhna.

Agrokor je pripravljen plačati 15.000 evrov tistemu zaposlenemu, ki bi ga kljub drugačnim zavezam odpustil iz poslovnih razlogov. Če bi se v prvih treh letih po zaključku transakcije zmanjšale plače in druge pravice zaposlenih ali če na primer Agrokor ne bi pristopil k pogajanjem s sindikati, bi kazen znašala milijon evrov. Za isti znesek bi bil kaznovan, če bi predčasno ukinil blagovno znamko Mercator, ki je stara že več kot 60 let, ali če bi diskriminiral dobavitelje. Pet milijonov evrov pa naj bi znašala kazen, če bi Mercator financiral lastni prevzem. Kot smo že

omenili, bi lahko Agrokor za vse

kršitve doletela največ desetmilijonska kazen. Po petih letih bi bile vse obveznosti za plačilo sankcij nične, torej tudi če bi se naknadno ugotovil obstoj kršitev. Če bi kršitev zavez povzročila okoliščina, na katero Agrokor nima vpliva, pa seveda ne bi bil dolžan plačati nič.

Prodajalci ne želijo nadzirati kršitev zavez

Omenjena komisija, ki bi jo obvladoval Agrokor, bi odločala tudi o tem, kdo bi bil prejemnik morebitnih odškodnin. Predvidevamo lahko, da so prodajalci pristali na ustanovitev komisije zato, da bi se po prodaji Mercatorja izognili odgovornosti za spremljanje kršitev. Ne gre prezreti, da bo na vrhu nekaterih bank (zlasti tistih v državni lasti) brez dvoma že kmalu prišlo do kadrovske spremembe, nasledniki sedanjih vodilnih pa na tak način ne bi imeli nobenega dostopa do informacij in posledično tudi ne do rezultata dela svojih predhodnikov. Opozorimo še, da je bilo prvotno predvideno, da bi prodajalci imeli neposreden nadzor nad uresničevanjem zavez.

Sporazum o prodaji Mercatorja bi moral biti dokončno usklajen do ponedeljka, saj bodo v torek o njem odločali na nadzornem svetu Pivovarne Laško, z njim pa naj bi se isti dan seznanil tudi nadzorni svet Nove Ljubljanske banke. Sporazum bodo morali potrditi tudi pristojni organi vseh ostalih prodajalcev – NKBM, Abanke, NFD Holdinga, Gorenjske banke, Banke Koper, Hypo banke in Banke Celje. Kakšno je po napovedanih sindikalnih akcijah in nasprotovanju celotnega državnega vrha vzdušje med prodajalci, bo jasno prihodnji teden.

Predstavniki države svarijo pred »sovražnim« prevzemom Mercatorja

Najvišji predstavniki države iz dneva v dan zaostrojuje stališča oziroma nasprotovanje do nameravane prodaje Mercatorja Agrokorju. Tako se je v četrtek prvič oglašil tudi predsednik države **Danilo Türk**, ki je med drugim poudaril, da vsaka odločitev o prodaji Mercatorja zahteva skrbno tehtanje in mora biti absolutno odgovorna. Poudaril je tudi, da ga je nekoliko zaskrbelo, ko je na spletni strani Agencije za upravljanje kapitalskih naložb videl pismo, v katerem je agencija pozvala NLB in NKBM k skrbnosti pri odločanju o prodaji Mercatorja. »Verjamem, da je v zvezi s tem potrebna vrhunska stopnja odgovornosti za odločitve, vrhunska stopnja v smislu maksimalne možne predvidljivosti učinka odločitev, in če je treba s podpisom te pogodbe počakati toliko, da se napravijo potrebne konzultacije, je to vsekakor treba narediti,« je poudaril.

Država je po besedah **Dejana Židana**, ki opravlja tekoče posle kmetijskega ministra, stališče o prodaji Mercatorja v tem tednu jasno izrazila prek AUKN, in sicer, da prodaji nasprotuje. »Trgovski sistem, katerega lastnik je Agrokor, v preteklem obdobju ni bil prijazen do slovenske proizvodnje hrane,« je ponovno opozoril Židan. Slovenija bo sicer nasprotovala financiranju »sovražnega« prevzema Mercatorja s strani EBRD. Na finančnem ministrstvu namreč pravijo, da je dolžnost države, da brani in krepi svojo geostrateško pozicijo.

Ključna za odločitev o prodaji Mercatorja Agrokorju bo NLB, ki ima v lastništvu Mercatorja največji delež med bankami, kot četrtinska lastnica pa ima največji vpliv tudi na odločitev Pivovarne Laško. Kako se bodo prihodnji teden ob vseh tveganjih in slabostih prodajnega sporazuma odločili v upravi NLB, ki jo vodi Božo Jašovič (v ospredju)?